

UMAYÇA

ALTIN KUĞUNUN ŞIRRI

AKIN ÜNER
RESİMLEYEN: MİNE ÇAKMAK

Sevgili eşim Melek ile kızlarım Zehra Gülce ve

Zeynep Ezgi'ye...

AKIN ÜNER

1971 Samsun doğumlu, edebiyatçı, yazar ve kültür insanıdır. Eserlerinde Türk Halk kültüründen, mitolojisinden ve tarihinden sıklıkla yararlanır. Umayça serisinin ilk kitabı olan Altın Kuğu'nun Sırrı, yazarın dokuzuncu romanıdır. Ayrıca çeşitli gazetelerde ve haber sitelerinde çok sayıda köşe yazısı yayınlanmıştır. Türk Kültürü üzerine faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarında ve çeşitli kamu kuruluşlarında yöneticilik yapmış olan yazar, evli ve iki çocuk babasıdır.

MİNE ÇAKMAK

Mine Çakmak (1990, İstanbul), Çağaloğlu Anadolu Teknik ve Meslek Lisesi Grafik Tasarım bölümünden mezun olduktan sonra, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım bölümünde lisans eğitimini tamamladı. İllüstrasyon alanına yoğunlaşarak, çocuk ve yetişkinlere yönelik farklı alanlarda ve disiplinlerde projeler üretti. Çalışmalarında geleneksel ve dijital teknikleri bir araya getirir; üretimlerini kültürel imgelerle harmanlayarak, doğa ve iç dünyayla kurduğu ilişkiler üzerinden anlatımını zenginleştirir. Fransa'da çalışmalarına devam etmektedir.

UMAYÇA'NIN YAVRU KURDU

Gece alabildiğine çökmüş, Baldöken Yaylası sakinleri çoktan uykuya dalmıştı. Çadırların biraz dışında, etrafı çitlerle çevrilmiş düzlükte ise koyun ve keçiler, öbekler hâlinde birbirine sokulmuş uyuyordu. Gökyüzünde ay ve yıldızlar, bulutların arkasına çekilmişti. Ağaç dallarını hışırdatan serin rüzgârı saymazsak adeta çıt çıkmıyordu.

Uzun zamandır bir ağaç dibine yaslanmış oturan çobanın üzerine ağırlık çökmüştü. Göz ucuyla etrafa bakındı. “Çitleri yükselttiğimiz iyi oldu,” diye iç çekti. “Canavar kaç gündür ortalıkta yok.”

Biraz gözlerini dinlendirmekte sakınca görmedi. Tam dalmak üzereydi ki garip bir sesle irkildi. Sanki çuvala benzeyen bir şey yüksekçe bir yerden düşmüştü.

Gözlerini açtığında keçiler, oraya buraya kaçıyordu. Aralarında büyük, siyah bir gölge fark etti. Hayvanlardan birisini çenesiyle tutmuş sürüklüyordu.

Hemen ayağa kalktı. Karanlıkta parlayan bakışlarla göz göze geldi. Gizemli gölge, dört ayağının üzerinde gerildi, boğazladığı keçiyi beraber çitlerin üstünden atlayıp gözden kayboldu.

Çoban, okunu doğrultmaya fırsat bile bulamamıştı.

★★★

Ozan Çıngay çıkageldiğinde Tulpar, ocağı çoktan yakmış, korlaşmış bir demir parçasını çekiçe dövmeye başlamıştı.

“Günün birinde o ateşin önünde tereyağı gibi eriyip gideceksin!”

Demirci Tulpar, elinin tersiyle alnında toplanan teri sildi.

“Türkü çalmaya benzemiyor, değil mi?”

“Hadi oradan!” diye cevap verdi Çıngay, elindeki kopuzu kaldırarak. “Becerebilirsen sen çal bakalım!”

Tulpar, arkasından sokulan kızını fark etmemişti. Çıngay’a, “Kafamı kızdırma, elindeki odun parçasını ocağa atıp yakarım ha!” diye çıkıştığında cevap

kızından geldi: “Çıngay’ı üzme baba! Orman kuşları onun gibi şakımıyor.”

Ozan Çıngay, memnuniyetle atıldı:

“Ağzın dert görmesin Umayça! Baban kıymet bilmiyor ama sen başkasın. İstersen sabahtan akşama türkü çalıp söylерim senin için!”

Umayça, babasıyla Ozan Çıngay’ın aslında çok iyi iki dost olduklarını biliyordu. Onların böyle tatlı atışmalarına alıştı. “Sen yeter ki çal, kimse dinlemese de ben dinlerim,” dedi.

Demirci Tulpar, elindeki çekici gösterdi. “Bazısı ekmeğini senin gibi kopuzdan çıkarır, bazısı da benim gibi topuzdan!” diye homurdandı. “Hayırdır, bu sabah erkencisin? Bir yaramazlık yok ya?”

“Olmaz mı? Hem de ne yaramazlık! Tabii sen burada uzaktasın, dün gece obada neler olduğundan haberin yok!”

Demirci Tulpar, garip bir adamdı. Baldökenli olmasına rağmen obadan uzak yaşamayı tercih ediyordu. Çadırlarını obayı karşıdan gören yamaca kurmuştu. Burada kızı Umayça'yla başbaşa, sakin bir hayat sürüyordu. Geçimini demircilikle sağladığı için atından başka hayvanı da yoktu.

Hâliyle geceleri gelip yayla sakinlerinin koyun ve keçilerini çalan canavarın şimdiye kadar ona bir zararı dokunmamıştı. Hatta canavardan ötürü kazançlı bile çıkmış; Baldökenliler, çitlerin yükseltilmesi ve sağlamlaştırılması için Tulpar'a epeyce demir çubuk yaptırmışlardı.

Çıngay gece olanları anlattığında, Tulpar pek inanmamıştı doğrusu. “Canavar birdenbire ortaya çıktı. Büyük bir keçiği kaptığı gibi çarçabuk çitlerden atlayıp kaçtı,” dediğinde abarttığını zannetmişti. Ancak Baldöken Beyi Atasagun’un, “Tulpar gelsin de beraber şu canavara bir çare düşünelim,” dediğini öğrenince ciddi bir durum olduğunu anlamıştı.

Demirci Tulpar, ocağın kapağını kapattıktan sonra kızına, “Hadi altın kuğum...” diye seslendi. Umayça'ya oldum olası böyle seslenirdi. “Beraber beyimize gidelim.”

Küçük kız itiraz edecek oldu.

“Ben gelmesem baba!”

Ancak Tulpar razı gelmedi.

“Çıngay’ın söylediklerini duymadın mı yavrum? Şu canavar ortalıkta dolaşırken seni nasıl yalnız bırakırım?”

★★★

Obaya vardıklarında Atasagun, ileri gelenlerden birkaç kişiyle çitlerin dışındaki izleri inceliyordu. Tulpar’ı görünce “Hele gel bakalım Demirci!” diye seslendi. “Senin aklın erecek mi?”

“Geçmiş olsun beyim,” cevabını verdi Tulpar. “Çıngay gece olanları biraz anlattı. Canavar gene gelmiş, öyle mi?”

Bey eliyle çitleri gösterdi. “İnanılır gibi değil! Tam buradan içeri atlamış. Etrafta tırmanabilecek ne bir ağaç ne de kaya var! Bu yükseklikten çenesinde bir keçiyle nasıl bir mahluk atlayabilir, aklım ermedi.”

Demirci Tulpar eğilip baktı. Gerçekten de ezilmiş otlar ve topraktaki izler, burada bir mücadelenin yaşandığını gösteriyordu. “Doğrusunu istersen Ozan Çıngay’ın anlattıklarını dinleyince çitleri büyük bir ayının

yıktığını sanmıştım ama üzerinden atladığına göre bu canavar, aslan ya da onun gibi bir mahluk galiba,” diye fikrini söyledi.

Beyin yanındakilerden birisi itiraz etti:

“Çalılıarın dibinde pençe izleri var. Biz kurda ben-zettik ama gel bir de sen gör!”

★★★

Tulpar, canavarın hakkında gelecek bir tuzak yap-maya çalışacağına söz vererek obadan ayrıldı. Ocağın başına geçti, kızgın demir parçalarını tokmaklayarak şekil vermeye koyuldu. Saatler sonra testereye benzer sivri dişleri olan iki yarım çember ortaya çıktı. Bunla-rı sağlam bir yayla birbirine tutturdu.

Yaptığı tuzağı kurmak için hiç vakit kaybetmedi. Çobanlardan hastalıklı bir keçi alıp birkaç avcıyla birlikte ormana götürdü. Hayvanı yem olarak bir çalı dibine sıkıca bağladı. Sonra tuzağın yayını açtı. Diş-lerin görünmemesi için üstünü ot ve yaprakla örttü.

★★★

Ormandan dönen Tulpar, kızını Çıngay’ın türkü-lerine eşlik ederken buldu. “Oh, ne güzel!” dedi, “Ben orman köşelerinde canavar yakalamaya çalışayım, bu iki kafadar şenlik yapsın...”

Umayça, babasını görünce oturduğu yerden kalkıp sarıldı. ıngay ise kopuz almayı bıraktı, alaycı bir sesle “Ne o ihtiyar? Elin boş gelmişsin,” diye atıldı. “Canavarı tutamadınız mı?”

Arkadaşı ile atışmaktan hiç geri kalmayan Tulpar, “Senin diline vurmuş genel” cevabını verdi. “Herkes anladığı işi yapsın. Gevezelik edeceğine vur kopuzun teline de iki türkü söyle.”

ıngay, bağdaş kurduğu minderden kalktı. Kopuzunu sırtına astı. “Ben sazdan anlayana söz söylerim Koca Tulpar! Sen geldiğine göre ben obaya gidiyorum. Hadi görüşürüz!”

“Uėurlar olsun... Dikkat et, yolda canavar kapmasın seni.”

ıngay gittikten sonra “Masal taşımıza çıkma vakti geldi,” dedi Tulpar. Kızgın ateşin önünde demir döverek ekmeğini çıkarttığı ocak, büyük yekpare bir kayanın dibindeydi. Akřam hava kararınca yaşlı demirci, bu defa kızıyla birlikte aynı kayanın üstüne çıkıyor, ona heyecanlı masallar anlatıyordu.

Umayça, günün bu saatlerini çok seviyordu. Bir yanda gökyüzünde birer fener gibi yanıp sönen yıldız-